

Företagen får agera miljöpolis

Tillsynen av miljöfarlig verksamhet är beroende av att företagen själva anmäler fel och brister, visar en genomgång, gjord av tidningarna Faktum och Miljö & utveckling. Granskningen visar också att företagen ofta struntar i att rapportera när något går fel.

En dag sommaren 2012 var vattnet i Vege å i Skåne plötsligt gul-färgat, och fisken i vattendraget var död. Det visade sig vara företaget Findus som släppt ut något som inte skulle vara i ån.

Tidigare anställda på Findus berättar nu för tidningen Faktum hur personalen beordrades ut i ån för att fånga upp den döda fisken för att göra sig av med "bevismaterialet".

Findus dementerar att företaget försökte mörka utsläppet och säger att man städade upp fisken redan innan det stod klart att företagets eget utsläpp hade orsakat fiskdöden.

Företag som sysslar med miljöfarlig verksamhet är skyldiga att själva anmäla om något gått eller riskerar att gå fel, och nu misstänks Findus för att ha undanhållit information eller inte skött sin anmälningsplikt kring utsläpp.

Findus är sannolikt inte ett unikt fall. När tidningarna Faktum och Miljö & utveckling gick igenom miljöbrottsanmälningar från januari 2007 till januari 2014 visade det sig att sex av tio anmälningar kom från allmänheten eller Länsstyrelsen som misstänkte miljöbrott. Om företagen själva anmälde alla fel och olyckor borde nästan alla anmälningar härröra från uppgifter som företagen själva har lämnat till länsstyrelsen.

I Stockholm kommer sju av tio anmälningar från annat håll än från företagen själva.

–Troligtvis kan företagen bli

bättre på att anmäla sig själva till oss, säger Lena Pettersson, miljöskyddschef för länsstyrelsen i Stockholm till SvD.

Faktum och Miljö & Utveckling har också frågat samtliga länsstyrelser om deras tillsyn, och enligt svaren gör 12 av landets 21 länsstyrelser inga eller mycket få oanmälda tillsynsbesök. Ingen av länsstyrelserna har någonsin, så vitt de som svarat kan komma ihåg, gjort egna kontroller av de egenkontroller företagen gör för att säkerställa att de utförts korrekt.

12 länsstyrelser anger att de inte har tillräckliga resurser för att följa lagen om tillsyn, och bland övriga vill fem inte svara alls. Tre tycker att de har tillräckligt med resurser och en länsstyrelse svarar "delvis".

I Stockholm görs bara oanmälda tillsynsbesök om det finns någon speciell anledning, till exempel att det kommer märklig lukt från en verksamhet.

–Vi har prioriterat tillståndsskrivning, eftersom regeringen satt upp mål för handläggningstider. Visst kan vi bli bättre på tillsyn, säger Lena Pettersson.

Hon menar att inget tyder på att företagen i Stockholm inte anmäler fel och brister, och poängterar att systemet med egentillsyn bygger på att tillsynsmyndigheterna kan lita på att företagen är ärliga och sköter sig.

Miljömister Lena Ek (C) säger till Faktum att hon tycker att egenkontrollen fungerar, men blir förvånad när hon får höra att många länsstyrelser pekar på bristande resurser.

–Det låter väldigt märkligt. Länsstyrelserna har tillsynsansvar och de har medel, anslag, för att göra detta, säger hon till tidningen.

KARIN THURFJELL

08-6840 7539, karin.thurfjell@svd.se

Länsstyrelsernas vattenkontroll

Andel av tillsynsbesöken som är oanmälda

Antal länsstyrelser som svarar ...

... väldigt liten del (0–5 procent)

12 av 21

Blekinge
Gävleborg
Jönköping
Kalmar
Kronoberg
Norrbotten
Stockholm
Södermanland
Uppsala
Västernorrland
Västra Götaland
Östergötland

... några få (6–10 procent)

6 av 21

Dalarna
Gotland
Jämtland
Västerbotten
Västmanland
Örebro

... en del (11–30 procent)

2 av 21

Halland
Skåne

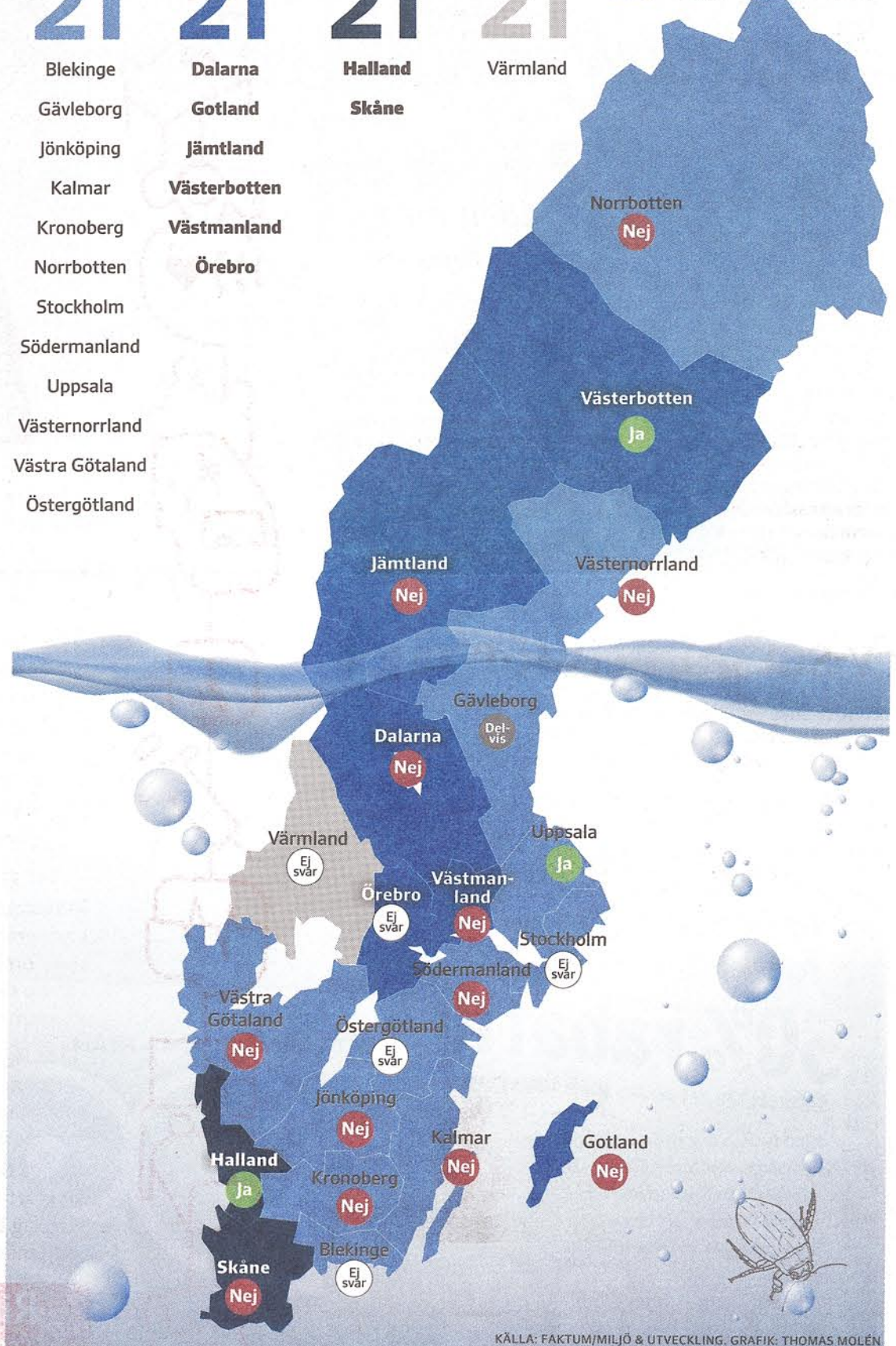
Inget svar

1 av 21

Värmland

Antal som anser sig ha tillräckliga resurser för att följa lagen om tillsyn:

Ja 3 av 21
Delvis 1 av 21
Nej 12 av 21
Ej svar 5 av 21

KÄLLA: FAKTUM/MILJÖ & UTVECKLING. GRAFIK: THOMAS MOLÉN

FAKTA

Anmält av företag

Länen där miljöbrottsanmälningarna sällan ursprungligen kommer från företagen:

Gotland	9 procent
Södermanland	11 procent
Jönköping	13 procent
Skåne	15 procent
Dalarna	25 procent

Länen där miljöbrottsanmälningarna oftare ursprungligen kommer från företagen:

Blekinge	67 procent
Uppsala	67 procent
Östergötland	58 procent
Västmanland	58 procent
Norrbotten	51 procent

Källa: Faktum och Miljö & utveckling

SvD.SE NYHETER

Rusning efter vattenflaskor vid bakterielarm i Örebro

Beskedet förra lördagen om att avloppsvatten läckt ut i dricksvattnet i Örebro skapade rusning efter vatten i stadens matbutiker, och örebroarna uppmanades koka sitt kranvatten. På onsdagskvällen kom svaren från de senaste vattenproven. De visade inga spår

av bakterier och kommunen kunde blåsa faran över.

Läs mer om uppmärksammade incidenter med dricksvatten. • Smittat vatten kostade miljoner

• Kommun till svars för parasit-utbrott

• Hyreskrav åter upp parasit-ersättning

Sökord: Vattenkvalitet svd.se

Nya perspektiv. Dygnet runt.

SvD